

Amazon Kadınlarının Giyimlerinin Günümüz Maskülen Feminen Giyim Stilleri Bağlamında İncelenmesi

Examination Of Amazon Women’s Clothing In The Context Of Today’s Masculine
Feminen Clothing Styles

Çiğdem OCAK¹ Nursen GEYİK DEĞERLİ²

¹ Nişantaşı Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tekstil ve Moda Tasarımı Bölümü, İstanbul/Türkiye

² Dr.Öğretim Üyesi, Nişantaşı Üniversitesi, Sanat Ve Tasarım Fakültesi, Tekstil Ve Moda Tasarımı Bölümü, İstanbul/Türkiye

ÖZET

Tarih boyunca toplumsal olaylar insanoğlunun giyim tarzlarını etkilemiştir. İnsanlar bazı zamanlarda farkında olarak ya da olmayarak olaylara tepkilerini giyim tarzlarında yaptıkları tercihlerle göstermiş, bazı zamanlarda ise dönem içerisinde gerçekleşen olayların yaratmış olduğu koşullar moda üzerinde etkili olmuştur. Çoğu toplumda bireyler ise kendini giyim-kuşamla ifade etmenin bir yolunu bulmuşlardır. Amazon kadınlarının günümüz maskülen-feminen giyim stilleri bağlamında incelenmesi konulu çalışmada; yoğun olarak hissedilen ve moda trendlerinde fark edilir etkiye sahip yaşayış biçimleri ele alınarak renk, aksesuar ve kullanılan malzeme açısından tematik olarak açıklanmaya çalışılmıştır. Çalışmanın birinci bölümde giriş, amaç, önem, yöntem ve yer verilmektedir. Araştırmanın kavramsal çerçevesinde günümüz moda, trend kavramları, amazon kadın kıyafetleri hakkında bilgi vermektedir. Nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme yönteminin kullanıldığı bu araştırma kapsamında elde edilen veriler, yaşandığı toplumun yanı sıra dönemlerinin modaları olmak üzere incelenerek içerik analizi yapılmıştır. Araştırmanın bulgularının ve yorumlarının yer aldığı bölümde ise dönem modasının trend, renk, aksesuar ve kullanılan malzeme açısından yansımaları yorumlanmış, görsellere yer verilmiştir. Günümüz maskülen-feminen giyim stilleri ile Amazon kıyafetleri arasındaki ilişki ortaya konmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Moda, Moda Trendleri, Amazon kadın

ABSTRACT

Throughout history, social events have affected the way people dress. Sometimes people reacted to the events consciously or unconsciously with the choices they made in their clothing styles and at other times, the economic conditions created by the events that took place during the period had an impact on fashion. In most societies, thought expressed itself through clothing. In the study on the Reflection of Amazon Clothing on Today’s Women’s Fashion; Social events, which are felt intensely and have a noticeable effect on fashion trends are discussed and tried to be explained thematically in terms of color, accessories and materials used. In the first part of the study the introduction, purpose, importance, method are given, in the conceptual framework of the research, it gives information about today’s fashion, trend concepts, amazon women’s clothing. The data obtained within the scope of this research in which the document review method, which is one of the qualitative research methods, was used, was analyzed as well as the society in which it was lived as well as the fashions of the period and a content analysis was made. In the section where the findings and interpretations of the research are included the reflections of the period’s fashion in terms of trends, colors, accessories and materials used are interpreted and visuals and drawings are relationship between today’s fashion and Amazonian clothes.

Key words: Fashion, Fashion Trends, Amazon Women

1. GİRİŞ

Tarihi en az insanlık tarihi kadar geçmişe dayanmakta olan moda, tüm tarihsel süreçler içerisinde kimi zaman bireyin, kimi zamanlarsa toplumun kendini ifade etme aracı olmuştur. İnsanların olaylar karşısındaki sessiz çığlığının, toplum içerisinde fark edilmenin bir yolu olmuştur. Modanın ilk kez ne zaman ve nerede ortaya çıktığı kesin olarak bilinmemekle birlikte, var olduğu yüzyıllar boyunca insanlık tarihinin en önemli olayları sonucunda şekillenmiş ve evrim geçirerek hayatlarımızın vazgeçilmez bir parçası olarak günümüze kadar gelmiştir. Tarihsel süreçlerde her zaman bir statü göstergesi olarak kullanılan moda 20. Yüzyıllara gelindiğinde gelişen ve değişen Dünya ile birlikte modernleşme yaşamış ve zincirlerini kırarak sınırlarını aşmıştır.

Modanın, Le Petit Robert sözlüğündeki tanımı; toplumda kabul görülen benzer değerler, beğeniler, değişen yaşantılar ve bunları algılayış tarzıdır (Hakko, 1983, s. 15). Sproles’a göre moda kavramı; belirli bir süre ve hal için tüketiciler tarafından uyarlanan geçici döngüsel fenomenlerdir (Sproles, 1981, s. 116). Kant modanın toplumsal bir işlevi üstlendiğini düşünürken, Spencer ise modayı toplumsal taklit biçimi olarak değerlendirmektedir (Onur, 2004, s. 16). Tanımına ve amacına dair daha birçok görüş ve değerlendirmeler bulunan ve kökeni Latince ‘Modus’ sınıırı olmayan, sınırlanamayan manasından gelen moda’nın sözlüksel anlamı ise; Süslenme, yenilik ve değişim ihtiyacıyla birlikte toplumun yaşamına giren dönemsel toplumsal beğeniler, bir şeye karşı aşırı düşkünlük, herkesçe kabul edilmektir (Aktepe, 2012, s. 55).

Moda, tüm tarihsel süreçler boyunca toplumlarda coğrafi koşullara, iklim koşullarına, yaşayış biçimlerine göre şekil alarak değişimlere uğramıştır. Günümüzde küreselleşmenin de etkisiyle birlikte daha geniş çevrelere hitap eden moda, büyük kitleleri etkileyen ve toplumları değiştirebilen kitlesel bir araç haline gelmiştir. Moda kavramı, sadece giysilerin vücutları örtmesi ve dönemsel bir süre etkisinde kalınan değil, bunların dışında bir devrin beğenilerini, görüşlerini, kültürel değerlerini yansıtan ve toplumla insanlar arasındaki ayna görevini gören bir olgudur.

Modanın geçici ve dönemsellik özelliklerine rağmen kitleleri yüzyıllardır böylesine etki altına almasının sebebi içerisinde yenilikler, değişimler barındırması ve sosyal olgu niteliklerindedir. Zira yenilikler ve değişimler, bireyin diğerlerinden farklı olma, daha güzel görünme, karşısındakini etkileme ihtiyaçlarını karşılarken diğer bir taraftan da statü, belli bir gruba dâhil olma, kabullenilme, modaya uygunluk gibi sosyal isteklerini de karşılamaktadır (Koca, Vural, & Koç, 2013, s. 56).

Yüzyıllardır var olan giyim ve süslenme arzusunun modaya dönüşmesi ise oldukça uzun bir zaman almıştır. Toplumsal yapılar içerisinde bir yere kadar var olan moda, değişen toplumlarla birlikte yeni anlamlar kazanarak bugünkü gücünü tarihsel süreçler içerisinde elde etmiştir. Fransız ihtilaline kadar olan dönemlerde bireyde ve toplumlarda moda olgusu henüz oluşmamıştır. Dolayısıyla geleneksel toplumlarda modadan bahsetmek pek mümkün değildir. Çünkü o dönemlerdeki giyim anlayışı henüz kişilerin yaşadıkları bölgelerin iklim koşullarına, yaşam biçimlerine göre şekil alan yerel bir öğedir. Fransız ihtilaline kadar olan giyim anlayışı sadece alt tabaka ve üst tabaka arasındaki sınıfsal farkları ve sınırları belirlemekteydi. Alt kesimi destekleyen ihtilal sonrasında sınıfsal farkları oluşturan keskin sınırlar tamamen ortadan kalkmamış, fakat köylüler kente göçmeleriyle birlikte, kendilerine ait giyim kültürlerini oluşturmuşlardır. Böylece asillerin giyim kültürlerine de ortak olunmuştur.

Bu yeni değişimlerle birlikte burjuva sınıfının oluşması ve sanayi devriminin gerçekleşmesiyle alt kesimin üst kesimi giyim ve yaşam biçimlerine özenerek taklit etmesi sonuçlarını doğurmuştur.

Tüm bu gelişim ve değişimlerle birlikte moda, üst kesimlerden alt kesimlere doğru yayılan bir kavram haline gelmiştir. 19. Yüzyıl öncesinde sadece üst kesimin karşılayabildiği bir kavramken, 19. Yüzyıllara gelindiğinde artık diğer kesimlerinde taklit ederek elde edebileceği bir kavram haline gelmiştir (Taştepe, 2014, s. 12-13; Üşenmez, 1992, s. 9).

İhtilalle birlikte ortadan kaldırılan geleneksel toplumlardaki giyim hiyerarşisi, herkesin istediğini giyebilme hakkını ve özgürlüğünü doğurmuştur. Bu durum ise moda olanın bir süre sonra demode olması sürecini başlatmıştır. Alt kesimler tarafından taklit edilen üst kesimin, onlardan ayrılacak farklı ve değişik stil arayışlarına girmeleri ve bunun sonucunda kendilerine özgü giysiler diktirmeleri dönem modasında geniş yelpazelerle birlikte moda olgusunun da oluşmasına neden olmuştur. Günümüz modasının başlangıç tarihini Fransız İhtilali olarak kabul edildiğinde geleneksel yaygınlık ile modadaki yaygınlık daha net bir şekilde gözle görülmektedir. Geleneksele dayalı giyim kültüründe sınıfsal farklar ve statü önemli iken ihtilalle birlikte oluşan özgürlük ve eşitlik kavramı, sınıfsal farkların giysi yoluyla birbirinden net şekilde ayrılması prensibini ortadan kaldırmıştır. Bu durum ise modada giysi çeşitliliğinin zenginleşmesine neden olmuştur (Barbarosoğlu, 2012, s. 31).

1.1. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı; ‘Amazon Kadınlarının Giyimlerinin Günümüz Maskülen-Feminen Giyim Stilleri Bağlamında İncelenmesi’ bu stillerle benzeşmeleri ve örtüşen noktaları tespit etmektir. Tarihsel veriler ile kılık kıyafet ve kullandıkları aksesuarların günümüz modasındaki etkileri incelenmiştir.

1.2. Araştırmanın Önemi

Mitolojinin en güçlü kadınları olarak anılan Amazon kadınları sanattaki yansımalarından sonra, Günümüz kadın modasındaki amazon giysilerinin önemli ölçüde yer alması ve değerlendirilmesi gerektiğini vurgulamaktır. Amazon kadınlarının giysileri ile günümüz modasında nasıl algılandığını anlamaya çalışmaktır.

1.3. Araştırmanın Yöntemi

Araştırma, nitel araştırma yaklaşımları içerisinde yer alan betimsel içerik analizi ile yapılmıştır. belirli bir konu üzerinde yapılan çalışmaların ele alınıp değerlendirilmiştir.

Türkiye’de 1960–2020 yılları arasında yayımlanmakta olan ve Ulusal indeks tarafından yayınlanan bütün hakemli dergiler, Ulusal Tez Merkezi (Yök) ve araştırmanın kapsamını oluşturmaktadır. Hakemli dergilerde yayımlanan bütün sayılardaki makaleler ve tezler araştırma kapsamında ele alınmıştır.

2. GEÇMİŞDEN GÜNÜMÜZE MODA

İçerisinde bulunduğu toplumlar ve sınıflar üzerinde oldukça etkin bir söz sahibi olan moda olgusunun, oluşumunda yaşayış biçimleri, felsefi ve dini inançlar, cinsiyet, yaş, etnik gruplar, ekonomi, siyaset gibi etkenlerin oldukça etkili olduğu görülmektedir. Toplumun içerisinde var olan bu etkenlerin modanın önemli bir olgu haline gelmesine neden olduğu da yadsınamaz gerçekler arasındadır (Pamuk, 2009, s. 15-26).

Yıllar boyunca büyük değişimler gösteren moda özellikle 20. Yüzyılda büyük değişimler ve yenilikler yaşamıştır. Savaş döneminde hayata atılmak zorunda kalan kadınlar vücut hatlarını belli etmeyen şekilsiz giysiler giyerken, savaşın ardından gelen refah ve özgürleşmeyle birlikte vücut hatlarını belli eden daha feminen giysilere yönelmişlerdir. Bu tarza en güzel örnek ise 2. Dünya savaşının sonrasında ortaya çıkan Christian Dior'un 'New Look' akımıdır. Dior bu akım ile birlikte kadınlarda zarıflığı ve feminen tarzı popüler bir hale getirmiştir.

Fidan'a göre moda asıl önemini, 2. Dünya Savaşı sonrasında kadın ve erkek giysilerinin belirgin hatlarının toplumsal farklılıkların ortadan kalmasıyla birlikte 1960'lı yıllarda özgürlüğün ifade biçimi ve genç kesimin protest tavrını belirleyen karşı moda hareketleriyle kazanmıştır (Fidan, 2011, s. 100). Moda bazı zamanlar yeniliğe karşı çıkmanın, isyanın, başkaldırının sembolü olurken bazı zamanlarda da yeniliğe öncülük eden, değişimi destekleyen uyuma açık bir kavram ve araç olmuştur. Yaşanan kıtlıklar, savaşlar, ekonomik zorluklar gibi toplumsal olayların, dönemin trend giyim-kuşamında daha az aksesuar ve malzeme kullanılması sadeliğin ön planda olmasına neden olurken, bolluk ve toplum yaşamının refaha erdiği dönemlerde ise pahalı kumaşlar, aksesuarlar kullanılmasına ve trendlerin bu yönde oluşmasına neden olmuştur (Docherty & Hann, 1993, s. 23). 1. ve 2. Dünya savaşı sonrasında yaşanan ekonomik kriz ve toplumsal çöküşle birlikte kadınların giyim-kuşamlarında şatafatı terk ederek yerine erkeklerin kullandıkları ceketlerden bozma yaptıkları sade, işlevsel giysi ve ceketleri, pantolonları tercih etmeleri bu duruma bir örnek olarak gösterilebilmektedir.

Bu bağlamda bir moda trendinin ortaya çıkışından sonra yerini farklı bir trende bırakmasına kadar geçen döneme moda döngüsü denilmektedir. Bir dönem modalaşan tarzların, tasarımların belirli yıllar içerisinde tüketiciye tekrar sunulmasıdır (Fidan, 2011, s. 101). Tarihsel süreçler içerisinde günümüzde görsel bir öge haline gelen moda, kişinin çevresiyle sözsüz iletişim kurmasını da sağlamaktadır. Kişi hakkındaki ilk izlenimler ilk dakikalar içerisinde oluşur ve bu izlenimleri oluşturan saç, koku, vücut dili, vücut tipi gibi etmenlerin arasında en baskın olanı giyim tarzıdır. Giysiler kişiye rahatlık, koruma, imaj gibi faydalar sağlamasının yanı sıra giyen kişiler hakkında çeşitli mesajlarda vermektedir (Kuru & Özdemir, 2009, s. 168).

Tasarımsal açıdan bakıldığında ise günümüz modasında çoğunlukla işlevselliğin ön planda olduğunu görmekteyiz. Aynı zamanda bir giysiden işlevsellikle birlikte modaya uygunluğu ve estetik olması da beklenilmektedir. Kişi bu ihtiyaçlarına hitap eden giysileri, kendisini toplum içerisinde kabul görmek ve fark edilerek ön plana çıkarmanın aracı olarak görmektedir. Giysi seçiminde bir diğer önemli etken ise fiyatın kişiye uygun olmasıdır. Tüm bu etkenlerden de anlaşıldığı üzere bir giysinin tercih edilmesi için kişinin birçok isteğini karşılayabilecek özellikleri bünyesinde barındırması gerekmektedir (Dirgar & Kansoy, 2004, s. 61).

Giysi tercihinde her ne kadar ilk bakışta renkler model ve kumaşlar öncelikli olarak görünse de tercih edilen giysilerin vücuda uygunluğu, hareket serbestliğine alan sağlaması gibi özellikler başta gelmektedir. Günümüz insanının giysi arayışını, hem yoğun iş temposuna hem de serbest vakit aktivitelerinde ortama uyum sağlayan ve rahat hareket imkânı veren kullanışlı giysiler karşılamaktadır.

Belirli bir ihtiyacı karşılaması ve işlevi olması düşünülen günlük giysilerin yapımında yün, ipek, pamuk, naylon, doğal ya da yapay elyaf, viskon gibi kumaşlarla farklı renkler ve formlarla biçimlendiren tasarımcılar, kendi tarzlarını ve markalarını ortaya koyarak tüketicinin seçme olanaklarını artırır. Bu doğrultuda bir tasarımı oluşturacak olan malzemelerin giysiye ve seçilen amaca uygunluğu oldukça önemlidir. Zira günümüzde giysileri sadece ihtiyaçlarımızı karşılama ve statü göstergemizin bir parçası olarak düşünemeyiz. Giysilerin, günlük hayatlarımızın dışında tiyatro, sinema gibi görsel sanat alanlarında, uzay ve savunma sanayinde, deniz altlarında, doğal afetlerde, madenlerde, tıp gibi birçok alanda da önemli bir konumda yer aldığı unutulmamalıdır (Çeliksap, 2015, s. 61).

2.1. Moda da Trend Makro ve Mikro Trend Kavramı

Giysiler kişiler için taşıdıkları estetik anlamların yanı sıra kimliklerini de şekillendirmek gibi özelliklere sahiptirler. Kişilerin giysi seçimleri, onların belirli bir amaca yönelik oluşturdukları görünümünü ve kültürlerini kendi amaçları doğrultusunda nasıl yorumladıklarını görmek için emsalsiz bir alan ortaya çıkarmaktadır (Crane, 2003, s. 11). Bu durum ise beraberinde kişilerin günümüzde kolayca ulaşabildikleri modayı besleyen ve moda olgusunun da içerisinde yer alan trend kavramını gündeme getirmektedir.

Trend, giysi modasını içeren kelime anlamıyla kullanıldığında eğilim olarak ifade edilmektedir. Moda trendleri, dönemin moda eğilimlerini, yönelişlerini kapsamaktadır. Trendler hem tüketicinin dönemine ve içerisinde bulunduğu koşullara göre tercih ettiği stil, model, formu hem de moda tasarımcılarının o dönemdeki yansıttıkları olguyu ifade edebilmektedir (Çileroğlu & Kıvılcımlar, 2014, s. 626). Diğer bir deyişle modaya yön verenler veya moda belirleyicileri ile başlayan bir akım hareket süreci olarak da tanımlanabilir (Erol, 2011, s. 4-5). 20. Yüzyılda ekonomi ve istatistik biliminin kendi alanlarında bir eğrinin yönünü ifade etmek için kullanmış oldukları bu kavram 1930'lu yıllarda moda ile birlikte anılmaya başlanmış ve moda trendi kavramı oluşmaya başlamıştır (Akıncı, 2014, s. 39). Moda trendlerinin belirlenmesini sağlayan etmenler, dönem içerisinde yaşanan kitlesel olaylar ya da çağın getirdiği değişim ve gelişmelerdir. Toplumun gündemini oluşturan siyasi, ekonomik ve sosyal gelişmelerin var olan trendleri

etkilemesinin yanı sıra var olmayan bir trendi de ortaya çıkarabilmektedir (Kantaroglu, 2006, s. 41). Geçmişten günümüze dek var olan moda trendleri Reynold'a göre, yatay ve dikey olarak tanımlanabilir olmasıyla birlikte, kısa süreli dönemsel olarak değişime uğrayabileceği gibi çok uzun süreler gündem de kalabilmektelerdir (Reynold, 1968, s. 45). Günümüz tüketim çağında bireyselliğinde artmasıyla moda akımları her zamankinden daha hızlı bir değişim göstermekte ve bunun sonucunda birçok farklı stiller ve biçimler ortaya çıkmaktadır. Kişilerin giyim tarzlarını, onların duygularını, yaşayış biçimlerini, değerlerini hatta korkularını yansıtarak şekil vermektedir. Bu bağlamda da giyim stilleri toplumsal süreçlere sahip olmaktadır (Harvey, 2008, s. 85).

Moda trendleri bir sonraki sezon ürünlerinin renkleri, kesimler, formlar, biçimler bakımından nasıl görüneceğini içermektedir. Jackson moda eğilimlerini ifade ederken, belirli bir sezon içerisindeki moda yapılanması ve görünümlere işaret ettiğini vurguladığını belirtmektedir (Jackson, 2007, s. 170). Günümüz moda dünyasında sıkça andığımız trendleri belirleyen kişilere trendsetter denilmektedir. Bu trendsetter'lar temalar, renkler, dokular, silüetler gibi faktörler doğrultusunda sezon trendlerini belirlemektedirler. Bu ekipler yaklaşık 4 sezon öncesinden trendleri belirlemek amacıyla çeşitli araştırmalar ve çalışmalar yapmaya başlamaktadırlar. Bu araştırmalarda toplumun yaşam biçimlerini, alışkanlıklarını, zevk ve beğenilerini ölçmek için gerçekleştirilen anketler, gözlemlerin dışında kumaşların ve stokların incelenmesi, küresel krizler, siyasi, ekonomik olaylar, doğal afetler gibi toplumu etkileyen tüm faktörler birlikte değerlendirilmektedir (Kocabaş, 2014, s. 475)

Moda trendlerini belirleyen trendsetter'ların geleceğin moda görünümünü belirlerken birçok ayrıntıya dikkat etmeleri gerekmektedir. Bu unsurlar renk, kumaş, baskı, silüet, askesuarlar, kesim olarak sınıflandırılabilir. Renklerin sosyal ve kültürel bir gösterge olması bakımından önemli bir yere sahipken kumaşlar ise renklerden sonra gelen en önemli unsurlardandır. Gelişen teknolojiyle birlikte gelişim gösteren kumaşlar ve yeni bulunan lifler tüketicilerin rahatlığını sağlayacak geniş bir ürün yelpazesi sunmaktadır (Keiser & Garner, 2003, s. 93). 1990'larda yüksek teknoloji kumaşların kullanımının artmasının fütürizm trendine öncülük etmesi ise bu duruma bir örnektir. Son olarak silüet unsuru ise en büyük değişimini 1. Dünya Savaşı sonrasında kadın giyiminde modern giyime geçiş evresinde yaşamıştır (Frings, 2005, s. 15). Şatafatlı kat kat giysiler, uzun etekler, vücuda zarar veren korselerden, günümüz korsesiz, sade, işlevsel ve harekete imkan tanıyan kadın silüeti formuna ulaşılmıştır. 1960'larda savaş karşıtı olan Çiçek Çocukların etkisiyle kadın ve erkek silüetinin birbirine yaklaşması sonucunda ise günümüz unisex (çift cinsiyetli) modanın temelleri atılmıştır.

Trendler günümüzde kısa süreli dönemsel ve uzun süreli olarak ikiye ayrılmaktadır. Uzun süreli eğilimlerin tarihsel süreçler içerisinde nadiren görüldüğü gözlemlenmiştir. Devamlılık yeni tarzların hali hazırda zaten var olan giysi formlarının üzerinde bir takım değişiklikler yapılması sonucunda sağlanabilmektedir. Buna örnek olarak Chanel'in küçük siyah elbiseleri, klasik ceket tayyör takımları, mini etekler, farklı kol kesimleri gösterilebilmektedir (Dağlar, 2016, s. 38). Kısa süreli eğilimler ile anlatılmak istenen ise dönem içerisinde moda olanın bir zaman sonra ortadan kalkacak olmasıdır (Özüdoğru, 2011, s. 76). Kimi zaman kült bir film, yeni kurulan bir müzik grubu, kimi zaman ise yeni yayınlanan bir tv programı bile günümüzde kısa süreli moda eğilimleri oluşturabilmektedir.

2.2. Giyim Stilleri

Geçmişten bugüne dek modada birçok farklı giyim stilleri moda akımı haline gelmiştir. Giyim stilleri kendi içlerinde birçok farklı özelliklere sahiptir. Bu farklı özellikler kimi zaman karşımıza asi bir başkaldırı, salt dişilik, erkeksi bir duruşla kimi zamansa salaşlıkla çıkmaktadır. Birbirlerinden farklı olan bu giyim stilleri, kişinin düşünce biçimine, kültürel alt yapısına, yaşına, statüsüne, yaşam biçimine, dini ve felsefi inançlarına, ekonomik güçlerine göre şekillenmektedir. Genel olarak bakıldığında dünyada modaya yön veren, dönemsel süreçlerde büyük çapta ilgi görerek moda akımı olan giyim stilleri bulunmaktadır. Bu giyim stillerinin bazıları kısa süreli etkiler bırakırken kimileri ise hala günümüzde büyük kesimlerce takip edilerek varlığını sürdürmektedir. Modanın içerisinde var olan giyim stillerinden bazıları şunlardır; Feminen, vintage, maskülen, retro, bohem, gotik, pop art, casual, androjen, grunge, eklektik, monokromdur. Tüm bu giyim stilleri arasında ise 'Amazon Kadınlarının Giyimlerinin Günümüz Maskülen Feminen Giyim Stilleri Bağlamında İncelenmesi' çalışması doğrultusunda Amazon kadınlarının giyim kuşamlarıyla benzerlikler gösteren maskülen ve feminen stiller incelenecektir.

2.3. Maskülen Giyim Stili

Bem'e göre lider gibi davranan, hırslı, iddialı, rekabetçi, kendi ihtiyaçlarını savunan, erkeksi, kendine güvenen, kendi kendine yetebilen özellikler maskülen bir kişiliğin ifadesidir (Bem, 1974, s. 156). Bu doğrultuda da maskülen bir ruha sahip olan kadınların, bu giyim stiline giysileri sert formlar ve erkeksi özellikler taşımaktadır. Maskülen giyim stili tamamen dişil özelliklere sahip olan feminen giyim stiline zıttı olmasına rağmen ince detaylarında feminen etkilere de yer vermektedir. 2. Dünya savaşı esnasında kadınların çalışma hayatına atılmaları ve ekonomik buhranlar sebebiyle erkek ceketlerinden bozma işlevsel giysiler ve ceketler giyerek yeni bir giyim kültürü oluşturmaları bu akımın ortaya çıkmasına neden olmuştur. Çalışma hayatına atılan ve özgürlüklerini kazanan kadınlar giysilerinde, erkeksi formlara sahip hayatı kolaylaştıran ve rahat hareket imkânı sağlayan özelliklere yer vermişlerdir. Geçmişten günümüze dek kadınların iş hayatında varlıklarının artırılmasıyla birlikte maskülen giyim stili daha da yaygınlaşmış ve kadınlar tarafından eskisine oranla daha fazla tercih edilmeye başlanmıştır.

Maskülen giyim stilinde takıya çok fazla yer verilmemekle birlikte, nahif feminenliği andıran canlı ve göze çarpan renkler de kullanılmamaktadır. Maskülen giyim stili, desensiz ve topraklar tonlarındaki giysiler, açık tonlu veya beyaz renkli ilikli gömlekler, bol bedene oturmayan formda pantolonlar, kravat, papyon gibi parçalardan oluşmaktadır. Çoğu zaman sadece bir ayakkabı tercihiyle bile kombini maskülen bir stile sokmak mümkündür (Öndoğan & Öndoğan, 2021, s. 80).

Maskülen giyim stilinin öncüsü olarak sayılabilecek Chanel 1. Dünya savaşı esnasında kadınları korse ve eteklerin esaretinden kurtarmış ve erkek kumaşlarından ceketler, pantolonlar tasarlayarak kadınlara özgürlükle birlikte hareket alanı da sağlamıştır. O dönemlerde kadınların pantolon giymesi hayal olarak bile düşünülemezken Chanel bir öncü olarak kadınlarda pantolon giyimini başlatmıştır. Dönemlerinin yaşam biçimleri ve kültürlerine ters olması bakımından kadınların birer erkek gibi pantolon giymeleri çevrelerince çok şaşırtıcı bir olay olarak algılanmıştır.

Chanel döneminin şatafatlı giysi ve şapkalarına tepki göstererek tasarımlarında sadece sadeliğe, işlevselliğe yer vermiştir. Korselerin kadınları rahatsız ettiğini vurgulayan Chanel, tasarımlarında korsesiz ve klasik modelleri tercih etmiştir. Rahatlık ve işlevsellik tasarımlarının en önemli noktasını oluştururken renk tonlarında griler siyah, beyaz ve pastel tonlara ağırlık vermektedir (Kolektif, 2013, s. 249). Günümüzde bile hala Chanel'in tasarladığı klasik takımlar, pantolon ve ceketler gerek iş hayatında gerekse gündelik yaşantılarında kadınların ilk tercihleri arasında gelmektedir.

Yves Saint Laurent ise 1960'larda o güne dek sadece erkekler için tasarlanan smokini tarihte ilk kez kadınlara uyarlamıştır. 'Le Smoking' adını verdiği isyan niteliğindeki tasarımlarıyla bir devre imza atmıştır. 1960'ların yeniliğe ve değişime açık olan moda dünyasında bile bir kadın için tasarlanan smokin oldukça cüretkâr görülerek tepki çekmiştir. Günümüzde ise maskülen giyim stilini benimseyen kadınların iş hayatında, davetlerde, özel günlerde, kimi zaman ise kendi düğünlerinde bile bu şık ve zamansız parçalara yer verdikleri görülmektedir. Maskülen giyim stilinde örnekler veren tasarımcılar şunlardır; Coco Chanel, JW Anderson, Jean Paul Gaultier, Yves Saint Laurent.

Resim1. Chanel tasarımıyla Marlene Dietrich,1933.

Kaynak:<https://home2hollywood.files.wordpress.com/2016/07/marlene-dietrich-chanel-suit-1933.jpg?w=900>

Resim 2. 1925 yılında tanıtılan ilk Chanel takımı.

Kaynak: <https://eaomag.com/wp-content/uploads/2019/06/timeline-08.jpg>

Resim 3. Yves Saint Laurent 'Le Smoking' Tasarım Örneği, Paris, 1975.

Kaynak: (https://i.tmgrup.com.tr/vogue/img/vertical_b/17-08/01/yves-saint-laurent-le-smoking-suit-177948-1448403234-promo640x0c.jpg)

Resim 4. Madonna Kırmızı Halı Görünümü, Günümüz Maskülen Giyim Stiline Bir Örnek.

Kaynak: (https://i.tmgrup.com.tr/vogue/original/17-07/16/madonna_grammys_suit_a_p.jpg)

2.4. Feminen Giyim Stili

Feminenin sözlük anlamı kadınsıdan gelmektedir. Bu doğrultuda oluşturulan feminen giyim stilinde kadınların dişiliği ortaya koyan tasarımlar ön plandadır. Vücut hatlarının cezbedici bir şekilde ortaya çıkartan giyim stiline feminen giyim stili denilmektedir. Feminen giyim stilinde dişiliği vurgulayan topuklu ayakkabılar, şık ve zarif babetler, kloş etekler, dantel, transparan detaylar, canlı renkler, çiçek desenleri, fularla birlikte romantik ve yumuşak detaylar yer almaktadır. Bu giyim stiline sahip olan kadınlar sempatik, nahif bir görünümde olabilirken, dişiliklerini ön plana çıkartan daha cazibeli bir görünümü de tercih edebilirler (Öndoğan & Öndoğan, 2021, s. 78). Feminen giyim stiline örnek olarak 1. ve 2. Dünya savaşlarından sonra giyimde sadeleşme ve işlevselliğin popüler hale gelmesi sonrası Dior'un 'New Look' reformu gösterebilir. Dior döneminin sadeleşen ve gittikçe maskülen özellikler kazanan silüetlerini, 'New Look' reformuyla birlikte zerafet ve çekici dişilik özelliklerini tekrar geri kazandırarak feminen giyim stilini popüler bir hale getirmiştir.

Resim 5. Dior Décolléte Elbise Giyen Bir Model 1947

Kaynak: (https://vogue.com.tr/static/img/article_detail/21-02/16/gettyimages-1187506172.jpg)

Resim 6. Femenin Giyim Stiliyle Monica Bellucci.

Kaynak: (https://hips.hearstapps.com/gioit.h-cdn.co/assets/16/08/480x709/35_monica-bellucci.jpg?resize=768:*&keepGifs=1)

Resim 7. Femenin Giyim Stiliyle Lea Seydoux.

Kaynak: <https://www.hellomagazine.com/imagenes/fashion/celebrity-style/2015072253098/lea-seydoux-style-files/0-255-785/lea10--a.webp?filter=high>

3. TARİHTE AMAZON KADINI

Tamamı kadınlardan oluşan Amazon kadınları kabilesinin geçmişlerinin İsa'dan önce 12. ve 13. yüzyıllara dayandığı düşünülmektedir. Tarihin cesur ve savaşçı kadınları olarak anılan Amazon Kadınlarının isimlerinin etimolojik yapısı ile ilgili çeşitli görüşler ve yorumlar vardır. Bunlar arasında en kabul göreni 'A' olmayan, 'mastos' meme sözcüğünün karşılığı memersiz manasına gelen Amazon'dur (Sağlam, 2010, s. 8; Karacalar, 2010, s. 13). Amazon kadınları, mitolojideki inanişe göre savaş tanrısı Ares ve su perisi Harmonia'nın kızları oldukları düşünülmektedir (Sobol, 1999, s. 35). Bir diğer kaynağa göre ise Amazon kadınları, Ares'in Aprodite'den olma kızlarıdır (Erhat, 2013, s. 33).

Yunan mitolojisinde savaş tanrısı olan babalarından savaşçı ve cesur yanlarını, annelerinden ise dillere destan güzelliklerini aldıkları sanat eserlerine ve söylencelere sık sık konu olmaktadır. Yaşadıkları çağ itibariyle güçlü, cesur, savaşçı gibi erkeğe atfedilen özellikleri kadın bünyelerinde barındırmalarından erkek hegemonyası tarafından gizli bir hayranlık duyulmuş fakat yine bu sebepten ötürü de ötekileştirilmiş ve dışlanmışlardır.

Anaerkil bir sistem düzenine sahip olan Amazonlar, sadece kadınlardan oluşan bir kabile içerisinde Kraliçeleri tarafından yönetilmekte ve kendilerine has kanunlara, kurallara sahip olmaktadır.

Amazon kadınlarının çok iyi bir at binicisi oldukları, bu sebepten de birçok eserde atlarıyla beraber savaş sahnelerinde tasvir edildikleri görülmektedir (Ünal, 2013, s. 23). At biniciliğinin yanı sıra çiftçilikle ve avcılıkla da uğraştıkları da bilinenler arasındadır. Erkeklerden daha iyi birer at binici olarak bilinen Amazon kadınlarının, en belirgin özellikleri ise dönemlerinin savaşçı erkekleri gibi göğüslerinde ve baldırlarındaki zırhlarla birlikte kuşandıkları yarım ay şeklindeki kalkanlarıdır.

Amazon kadınlarının kimliklerini belirleyici iki önemli etken vardır. Bunlardan ilki savaşçı özellikleri doğrultusunda ok ve yayı daha iyi kullanabilmek amaçlı göğüslerini dağlayarak savaş yeteneklerinin önündeki engeli kaldırmalarıdır.

İkincisi ise özgürlüğü bir yaşam biçimi olarak benimsemiş olan bu kadınların, dönemlerinin çok ötesinde olan bir görüşle evlilik kavramına yaklaşım biçimleridir.

Erkek hegemonyasına dayalı bir çağa rağmen güçlü ve kendi ayakları üzerinde durabilen Amazon kadınları, erkeklere sadece nesillerini sürdürebilmek amaçlı ihtiyaç duymuşlardır. Bu ihtiyaç doğrultusunda bile erkeklere boyun eğmeyerek, evliliği bir erkeğin boyunduruğu altına girmek olarak görmüş ve buna karşı çıkmışlardır. Nesillerini sürdürebilmek için kendi yasalarını koymuşlar ve yalnızca bu kuralı karşılayan Amazon kadınları erkeklerle birleşerek çocuk doğurmaya hak görülmüştür. Gelecek nesillerinin devamını sağlamak amaçlı komşu kabilelerle bir anlaşma yaparak her ilkbaharda kabile içerisinden kendilerinin seçtikleri güçlü, atletik özelliklere sahip genç delikanlılarla birlikte olmuşlardır. Bu birlikteliklerden doğan çocuklar erkek ise kabilelere geri vermişler kız ise kendileri sahiplenmişlerdir (Kabağaçlı, 2020, s. 25).

Beraberlerinde yetiştirdikleri bu kız çocuklarını küçük yaşlardan itibaren savaş talimleri, kadın hakları, erkeğin görevleri gibi konularda eğitimler vererek büyütmüşlerdir (Sobol, 1999, s. 33). Bu bağlamda dönemlerinin erkek hegemonyası tarafından savaş, av vb. yetenekleri ve giyim şekillerinden dolayı 'erkek gibi' olmakla nitelendirilen Amazon kadınlarının, dişilik özelliklerinden asla vazgeçmedikleri ve kadınsı yanlarını erkeğe atfedilen tüm rolleri üstlenmelerine rağmen korudukları sonucu çıkmaktadır.

Tarihte bir efsane olan bu güçlü kadınların günümüzde hala nerede yaşadıklarına dair kesin bir kanı bulunmamakla birlikte Anadolu, Libya, Bulgaristan, Ermenistan ve Rusya gibi birçok yerde yaşadıklarına dair çeşitli görüşler farklı kaynaklarda yer almaktadır (Altunya, 2006, s. 602). Literatürde en çok kabul göreni ise Anadolu'da Karadeniz bölgesinde Terme çayı dolaylarında yaşadıklarına dair olan görüştür.

Yaşadıkları Antik dönemlerde yazının henüz bulunmaması sebebiyle Amazon kadınları ile ilgili bilgileri yalnızca Antik Yunan sanatı, kendilerinden çok sonra yaşamış olan Antik Çağ yazarları ve mitolojilerden öğrenmekteyiz. Devam eden tarihsel süreçler içerisinde Amazon kadınları ile ilgili anlatılar, toplumun sistem yapısına göre farklılıklar göstererek günümüze dek gelmişlerdir.

3.1. Amazon Kadınlarının Giyim-Kuşamları

Tarihin tozlu Antik Çağlarından günümüze dek ulaşabilmeyi başarabilen bu güçlü ve oldukça da özgür olan kadınlar, asırlar sonrası günümüz kadınına örnek olarak çeşitli alanlarda ilham kaynağı olmuşlardır. Savaşçı-avcı bir topluluk olmaları sebebiyle giyim kuşamları da bu faktörler doğrultusunda şekillenmiştir. Tarihin erken dönemlerine ait Amazon kadınlarının giyim kuşam kültürlerine dair sınırlı bilgileri günümüzde, yalnızca Antik Yunan sanatından ve Antik çağ yazarlarından edinmekteyiz.

Sanatta Amazon kadınlarının tasvirleri ilk kez M.Ö. 7. Yüzyıldan itibaren siyah ve kırmızı figürlü vazo resimlerinde, M.Ö. 5. Yüzyıldan itibaren de kabartma ve heykel sanatında ortaya çıkmaya başlamıştır. Yunan sanatına konu alınan Amazon kadınları eserlerde sık sık Yunan kahramanlarıyla savaş sahnelerinde betimlenmişlerdir. Yunan sanatında "Amazonamakhia" adı verilen bu eserlerdeki Amazon kadınları, Yunan kahramanları tarafından hezimete uğrayarak ya yaralı ya da ölü bir vaziyette tasvir edilmiştir (Eraslan, 2014, s. 458). Bu bağlamda Shapiro tarafından Yunan sanatında incelenen Amazon kadınlarının figürlerinin, iki farklı tipte dönemlerinin erkek askerlerinin giyim-kuşamına sahip oldukları sonucuna varılmıştır. Shapiro Amazon kadınlarına atfettiği iki farklı erkek savaşçı tipindeki giyim-kuşamlarını Antik Yunan sanatı betimlemelerinden yola çıkarak yapmıştır. Savaşçı ve avcı bir topluluk olan Amazon kadınlarının giyim-kuşam kültürlerinin de bu doğrultuda maskülen bir etkide biçimlenmiştir. Çoğunlukla maskülen bir stilde olan giyim biçimleriyle birlikte aksesuar seçimlerinde feminen etkilerinde olduğu kadınsı yanlar görülmektedir.

a. Batı Savaşçı Tipindeki Amazon Kadınlarının Giyim-Kuşamları: Shapiro'ya göre bu tipteki Amazon kadınlarının giyim-kuşamları, Yunanistan'daki erkeklerden oluşan ağır piyade sınıfına ait olan giyim şeklindedir. Dönemlerinin erkek savaşçılarına ait olan giysilerinin, savaşçı-avcı özelliklerinden ötürü Amazon kadınlarına da atfedildiği görülmektedir. Hellen tarzı bu giyim stilinde Amazon kadınlarının giyimleri, Yunanlılara özgü kısa khitonlar, bellerine taktıkları deri kemerler, göğüs ve baldırlarındaki zırhlar, başlarındaki miğfer, mızrak ve kalkanlardan oluşmaktadır (Shapiro, 1982, s. 106). Maskülen bir stilin giyim parçalarını oluşturan bu materyaller Amazon kadınlarının giyim-kuşamlarını da maskülenleştirmektedirler.

Resim 8. Etrüsk Amforası, Herakles ve Amazonlar Savaş Sahnesi
Kaynak: (Boardman, Siyah Figürlü Atina Vazoları, 2013 Res.56)

b. Doğu Savaşçı Tipindeki Amazon Kadınlarının Giyim-Kuşamları: Bu tipte, İskit, Frig ve Trakya erkek savaşçılarına özgü giyim şekillerinin Amazon kadınlarına atfedildiği görülmüştür. Amazon kadınlarının doğu tipindeki giyim kuşamlarını oluşturan parçalar ise; Sivri uçlu deri çizmeler, sivri uçlu koni biçimli şapkalar, desenli pantolonlar, yarım ay şeklindeki kalkan, ok ve yaydır (Eraslan, 2014, s. 458). Giysi formları bakımından batı savaşçı tipi giyime göre daha maskülen parçalardan oluşan bu giyim stilinde, giysilerin üzerlerine işledikleri bezemeler ve tekrarlayan desenlerle maskülen stilin baskın ve sert havası kırılarak feminen özellikler de kazandırılmıştır.

Resim 9. Amazonamakhia Sahnesi Feminen Giyim Stiline Bir Örnek, M.Ö. 5. Yüzyıl.
Kaynak: (<https://www.nationalgeographic.com/history/history-magazine/article/fierce-amazons-more-than-myth-real>)

Resim 10. Amazon Kadınlarının Maskülen-Feminen Giyim Stillere Bir Örnek, M.Ö. 420.
Kaynak:

https://mythus.fandom.com/wiki/Amazons?file=Mounted_Amazon_in_Scythian_costume%252C_on_an_Attic_red-figure_vase%252C_c.420_BC.jpg

Resim 11. Maskülen-Feminen Giyim Stillindeki Pantolonlu ve Khitonlu Amazon Kadınları.
Kaynak: (Boardman, Kırmızı Figürlü Atina Vazoları, 2013, Res. 236)

Yukarıda bulunan Antik dönemlere ait eser örneklerine bakıldığında Yunan kahramanlarıyla mücadele halinde tasvir edilen Amazon kadınlarının Doğu ve Batı erkek savaşçı tiplerindeki giyim-kuşama sahip olduklarını görülmektedir. Eserlerdeki Amazon kadınları figürlerinin göğüs, dizler ve başlarında yer alan zırh detayları dışı feminenliği baskılayarak giyimlerine sert ve baskın formlarda maskülen etkiler katmaktadır. Bu giyim örneklerindeki savaşçı Amazon kadınlarında, erkeklere atfedilen savaşçı giysi özelliklerinin yanı sıra kadınsı nitelikleri de beraberinde barındırdığı dikkat çeken unsurlardandır. Genele bakıldığında giyimlerinde pantolon ve zırh gibi parçalarla maskülen etkiler hakim olsa da bu parçaları asimetrik hareketli kol ve etek boyuna sahip kısa khitonlar, bellerinde bu giysilerini sabitlemek için kullandıkları deri kemerler, giysilerine işledikleri süs bezemeler, kadınsı saç ve boyun aksesuarlarıyla bütünleştirerek kombinlerine feminen etkiler de katmış ve onları bir üst seviyeye taşıyarak maskülen-feminen bir şıklığa sahip olmuşlardır. Amazon kadınları, hem sertliği, savaşçı, salt gücü, erkeksi bir aurayı temsil eden metaller, zırhlar hem de yumuşak nahif ve kadınsı dokunuşları barındıran aksesuarları birlikte kullanarak çağlarının çok ötesinde olan moda algılarıyla cesur ve zamansız bir şıklıkla giyim kuşamlarını bambaşka bir havaya bürümüşlerdir. Her iki stili de başarıyla kimliklerine uyarlayan Amazon kadınları maskülen ve feminen stillerde örnekler vermişlerdir. İncelediğimiz eserler ve Antik kaynaklar ışığında Amazon kadınlarının, günümüz moda ve stil akımlarının olmadığı çok daha eski dönemlerde emsallerinden farklı olarak maskülen giyim stiline sahip oldukları söylenebilmektedir. Bu doğrultuda da milattan önceki dönemlerde yaşamış olan bu kadınların maskülen stil akımının öncüleri olarak nitelendirmek çok da yanlış olmayacaktır.

Tarihin karanlık dönemlerinde ayrıksı kimlikleriyle yaşayan Amazon kadınları bugün modanın ve hayatın her alanında var olan güçlü, asi, özgür, erkeksi aynı zamanda da oldukça kadınsı ve nahif özellikleri bünyelerinde bir arada barındıran, maskülen-feminen stil sahibi kadınlar için örnek model oluşturmaktadır. Antik Çağlardan günümüze dokunarak zamansız olmayı başarabilen Amazon kadınları, modern dünyada kendini Amazon hisseden her kadının ve moda tasarımcılarının ilham kaynağı olmaya devam etmektedirler.

3.2. Modanın Amazonları

Amazon kadınları, günümüz modasında kadınların ve moda tasarımcılarının gerek ayrıksı kimlikleriyle gerekse de giyim stilleri bağlamında ilham kaynağı olarak ele aldıkları en popüler örneklerdendir. Antik dönemlerden gelen bu savaşçı kadın imgesi günümüzde podyumda ve sokaklarda kadınların bir numaralı stil ilhamlarını oluşturmakta ve giyimlerini tanımlamaktadır. Günümüzde podyumlardan taşarak sokakları bile ele geçiren maskülen ve feminen etkiye sahip güçlü ve cesur savaşçı stili, kadınlardan tarafından sıkça tercih edilerek popüler bir hale gelmiştir.

Çalışmanın bu bölümünde ‘Amazon Kadınlarının Giyimlerinin Günümüz Maskülen Feminen Giyim Stilleri Bağlamında İncelenmesi’ doğrultusunda modern hayatın neredeyse her bölümüne izleri yayılan efsanevi Amazon kadınlarının giyim stillerinden, özgün kimliklerinden ilham alan tasarımcılara, tasarım örneklerine ve geçmiş dönemlerin savaşçı ruhunu taşıyan modern dünyanın savaşçı kadınlarına yer verilecektir.

3.2.1. Zeynep Tosun

İlkbahar/Yaz 2011 koleksiyonundaki ilhamını Anadolu'nun Amazon Kadınlarından almıştır. Güçlü kadınların stilini yansıtarak tasarımlar yapan Zeynep Tosun'un koleksiyon parçalarında, Amazon Kadınlarının giyim stillerinin günümüz modasına uygun olarak modernize edilmiş ve yorumlanmış halleri yer almıştır. Kesim, biçim, form ve bu parçaları tamamlayan aksesuarlar bakımından Amazon kadınlarının giyimlerini yansıtan koleksiyon, günümüz maskülen-feminen giyim stillerine sahip Amazonlarına birer örnek teşkil etmektedir.

Resim 12. Zeynep Tosun, Amazon Kadınları Temalı Koleksiyonu İlkbahar/Yaz 2021.

Kaynak: (<https://www.alem.com.tr/foto-galeri/zeynep-tosun-ilkbaharyaz-2021-koleksiyonu-1074467/6>)

3.2.2. Evrim Timur

Tasarımcı 2007/2008 Sonbahar/Kış koleksiyonunda Amazon Kadınlarından ilham alarak tasarımlarını oluşturmuştur. Geçmişte ve günümüzde hala Amazon Kadınlarının yaşadığına inanan Evrim Timur, onların giyim stillerini günümüz modasına uyarlayarak yorumlamıştır. Takı tasarımlarını Didem Çapa'nın yapmış olduğu Evrim Timur'un Amazonlar kreasyonunu oluşturan tüm giysiler beyaz renklerden oluşmaktadır. Beyaz rengin sadeliği ve duruluğuyla kadınsı dokunuş sağlayan tasarımların, aksesuarlarda metal detayları ile birlikte kullanılması savaşçı Amazon kadınlarının giyim stillerini çağrıştırmakta ve koleksiyona maskülen feminen detaylar katarak onlara atıfta bulunmaktadır.

Resim 13. Evrim Timur, Amazonlar Kreasyonu, 2007 Sonbahar/Kış.
Kaynak: (<https://www.livingly.com/designer/Evrim+Timur>)

3.2.3. Alexander McQueen

Tasarımlara bakış açısıyla ve özgünlüğü sebebiyle modanın öncülerinden sayılan Alexander McQueen'in 1999 Sonbahar/Kış kreasyonunda Amazon kadınlarından ilham alarak tasarladığı gerilla korsesi dikkatleri çekmiştir. Queen, fetiş unsurlar barındırmasına rağmen bu korsesi moda dünyasının içerisine sokmayı başarabilmiştir. Amazon kadınlarından ilham alarak tasarlanan gerilla korsesinin amacı ise giysilerin bilindik amaçlarını tersine çevirmektir (Fogg, 2014, s. 463). McQueen, saç, aksesuar seçimleri ve makyaj stiliyle modellerini Amazonlaştırarak koleksiyonuna kabilesel etkiler kazandırmıştır.

Resim 14. Alexander McQueen'in Amazon Kadınlarından İlham Alarak Tasarladığı Gerilla Korsesi ve Diğer Koleksiyon Parçaları, 1999 Sonbahar/Kış Kreasyonu.

Kaynak: <https://www.vogue.com/fashion-shows/fall-1999-ready-to-wear/alexander-mcqueen>

3.2.4. Thierry Mugler

Modanın asi çocuğu olarak anılan Fransız tasarımcı Thierry Mugler, koleksiyonlarının prototip kadını olarak özellikle Amazon kadınlarından ilham almıştır. Tasarımcının tipi femme fatale (cazibesiyile erkeklere sıkıntılar yaşatan, seksi vb.), mizah ve çapkınlık duygusu barındıran Amazon kadınlarıdır. Tercih ettiği silüet görünümleri

Amazon kadınları gibi güçlü ve abartılı omuzlar, kum saati figürleridir. Tasarımcının, tasarımlarını çoğunlukla tercih eden kitle ise modernleşen dünyanın güçlü kadınlarıdır. Mugler'ın Amazonları hem güçlü, cesur ve maskülen hem de seksapalitesi yüksek bir femindir.

Resim 15. Thierry Mugler, İlkbahar/Yaz, 2020 Koleksiyonu.

Kaynak: (<https://vogue.com.tr/defile/mugler-2020-ilkbaharyaz-41683>)

3.2.5. Roberto Cavalli

2011 Sonbahar/Kış kreasyonunda savaşçı Amazon kadınlarından ilham alan Cavalli'nin podyumdaki kadınları, vahşi, vamp görüntüleriyle birlikte kullanılan kürkler, metalik etkiler ve kabilesel etkiler barındıran parçalar dikkat çekmektedir. Aksesuar, saç ve makyajda Amazon etkilerinin daha yoğunlukla hissedilmektedir.

Resim 16. Roberto Cavalli'nin Amazon Kadınları, 2011 Sonbahar/Kış Kreasyonu.

Kaynak: (<https://www.fashiongonerogue.com/roberto-cavalli-fall-2011-milan-fashion-week/>)

3.2.6. Balmain

Balmain, 2017 Sonbahar/Kış kreasyonunda Amazon ordularını aratmayacak tarzındaki tasarımları ve yılan derileri, çiviler, zırhlar, gibi parçaların kullanımıyla tasarımları bir üst seviyeye çıkartmış geçmişle günümüzü, modern kadınla savaşçı kadını birbirlerine bağlamıştır. Tasarımlarda leopar, zebra, timsah derisi, püsküllerin yoğunlukla kullanılması kabilesel etkileri ve savaşçı bir temayı oluşturmuştur. Bu temayı daha etkin kılacak şekillerde makyaj ve saç detaylarıyla desteklenen modeller Antik Çağ Amazonlarına atıfta bulunan modern dünyanın savaşçı kadınları olarak podyumda yerlerini almışlardır.

Resim 17. Balmain, 2017 Sonbahar/Kış Kreasyonu

Kaynak: (<https://www.vogue.com/fashion-shows/fall-2017-ready-to-wear/balmain/slideshow/collection#1>)

3.2.7. Paco Rabanne

2020 Sonbahar/Kış kreasyonunda adeta kendisiyle özdeşleşmiş olan metalik elbiseleriyle geçmişte yer alan Amazon kadınları ve tüm savaşçı kadınlarının ruhunu, günümüz modern savaşçı kadınlarıyla birleştirerek onları podyumlara taşımıştır. Antik Çağ Amazonların savaş esnasında giysilerinde kullandıkları metaller ve zırhlar Paco Rabanne'nin metalik tasarımlarıyla modern kadınların vücudunda tekrardan hayat bulmuştur. Tasarımlar, kadınları baştan aşağı zırh gibi sararak her an savaşa hazır bir kadın imajı vermiştir. Metalik giysileri siyah askeri postallar ve deri çizmelerle tamamlayan Paco, silüetlerin ağır piyade etkisini kırarak spor ve gündelik bir hava katmıştır.

Resim 18. Paco Rabanne, 2020 Sonbahar/Kış Kreasyonu

Kaynak: <https://www.vogue.com/fashion-shows/fall-2020-ready-to-wear/paco-rabanne/slideshow/collection?epik=dj0yJnU9dFd0VFdEcEVYT3MySUNVUUVSWVRpVGNXNjBYMIRQZ00mcD0wJm49dzdqTE93cmcx00wTEE2SIVGZ2xYQSZ0PUFBQUFBR0pKM2dj#1>

3.2.8. Jean Paul Gaultier

2010 İlkbahar/Yaz Kreasyonunda büstiyerle ile birbirinden farklı tasarımlar yaratan Gaultier, tasarımlarında çoğunlukla Amazon kadınlarının da giyimlerinde sık sık kullandıkları parçalar olarak deriler, denimler gibi birbirinden oldukça farklı materyallerle korseler tasarlamıştır. Deriler ve metal parçalarla hem kadınların dişiliklerini, nahifliklerini destekler nitelikte hem de onlara bir parça sertlik ve savaşçı etkiler de katmaktadır. Amazon kadınlarının ayrılmaz parçaları olan metal ve zırhlara da tasarımlarda yer verilmiş ve tasarımları tamamlayıcı unsurlar olarak kullanılmıştır.

Resim 19. Jean Paul Gaultier, 2010 İlkbahar/Yaz Kreasyonu

Kaynak: <https://www.vogue.com/fashion-shows/spring-2010-couture/jean-paul-gaultier/slideshow/collection?epik=dj0yJnU9VGpQNFVoVDhmUDNzcy1KeGIOT0R3OVI5eGdCMGp4MlImcD0wJm49U2YwOXIFa3Q3VUFnTzktU1RMampLdyZ0PUFBQUFBR0pKM1lz#1>

Resim 20. Valentino, Mugler, Loewe, Modern Dünyanın Savaşçı Kadınlarını Yansıtan Tasarım Örnekleri.

Kaynak: (<https://www.nytimes.com/2016/03/08/t-magazine/fashion/leather-dress-trend-paris-fashion-week.html>)

Resim 21. Zırhlar ve Metallerden Oluşan Giysiyi Modern Bir Savaşçı Gibi Taşıyan Zendeya.

Kaynak: (<https://i.pinimg.com/236x/5a/06/78/5a067812514be6dc796d73b1c325fe1c.jpg>)

4. SONUÇ

Ayrıksı ve kendilerine has kimlikleri ile tanınan Amazon kadınları antik dönemden bu zamana kadar büyük bir ilgili ile karşılanmışlardır. Literatürde rastlanan çalışmalarda ise genellikle Amazonların gerçekliğinden ziyade Yunan mitolojisinde ve sanattaki ikonografik açılardan ele alındığına rastlandığı görülmektedir. ‘Amazon Kadınlarının Giyimlerinin Günümüz Maskülen Feminen Giyim Stilleri Bağlamında İncelenmesi’ adlı çalışmada Amazon kadınlarına ait bilgiler ve dönem içindeki kullandıkları giyim-kuşamlarının günümüz maskülen-feminen giyim stilleri ile bağdaştırılmış ve benzer yönleri ortaya koyulmuştur. Literatür de Amazon kadınları ile ilgili çok fazla makale ve tez olmadığı için sınırlı sayıda çalışmalar incelenip görsellerle desteklenerek anlatılmaya çalışılmıştır. Amazon kadınları güçlü ve erkeksi kadın olarak nitelendirilip giysilerinde daha çok dönemlerinin erkeklerine özgü savaş kıyafetlerinin izlerini taşımaktadır. Maskülen kadın kıyafetlerinin dönemin erkek kıyafetleri ile benzerlik içinde olması, Amazon kadınlarının da dönemlerinin erkek savaşçılara özgü giysileri kullanmaları açısından benzerlikler göstermektedirler. Maskülen giysi stillerinin dışında kullandıkları kadınsı takılar ve süs eşyalarıyla birlikte feminen etkilere de sahiptirler. Bu bilgiler ışığında Tarihin en erken dönemlerinde ortaya çıkan Amazon kadınlarının giyim kuşam kültürlerinin maskülen ve feminen etkilere sahip olduğu, yaşayış biçimlerinin, yaptıkları işler gibi etkenlerin de bu giysi kültürlerinin oluşumunu desteklediği gözlemlenmiştir.

Kadim dönem savaşçı kadınların ruhlarını kendi ruhlarıyla birleştiren günümüz modern kadınlarını, bugün kreş, okul, iş, davet, düğün gibi hayatın her alanında ve her rolde görmekteyiz. Modern dünyanın savaşçı kadınları olarak adlandırılan bu cesur ve güçlü kadınlar, geçmiş emsalleri gibi seçimlerini yaşam biçimlerine yansıtarak kimi zaman maskülen kimi zamansa feminen stildeki giysi ve aksesuar tercihlerinde savaşçı etkilerinin izlerini taşımaktadırlar.

KAYNAKÇA

- Akıncı, Ö. (2014). *Moda Trendlerinin Giysi Seçimi ve Satın Almaya Etkileri*. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Aktepe, Ş. (2012). 1. Uluslararası Moda ve Tekstil Tasarımı Sempozyumu. *Moda ve Tekstil Tasarımı Sürecinde Sanat/Sanatçı İlişkisi* , 55-58.
- Altunya, H. (2006). Modern Samsun Efsanevi (Mitolojik) Geçmiş. *Geçmişten Geleceğe Samsun Sempozyumu*, 601-608.
- Barbarosoğlu, F. K. (2012). *Moda ve Zihniyet*. İstanbul : İz Yayıncılık.
- Bem, S. L. (1974). The Measurement Of Psychological Androgyny. *Journal Of Consulting And Clinical Psychology*, 155-162.
- Crane, D. (2003). *Moda Gündemleri Giyimde Sınıf, Cinsiyet ve Kimlik*. İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Çakar, G., Kişoğlu, S., & Bayraktar, F. (2003). *Temel Tasarım Bilgisi*. İstanbul: YA-Pa Yayınları.
- Çeliksap, S. (2015). Giyim ve Modanın Kısa Öyküsü. *İstanbul Aydın üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dergisi*, 57-64.
- Çileroglu, B., & Kıvılcımlar, S. (2014). Fast Fashion Koleksiyonlarında Yer Alan SporCasual Giysilerin Tasarım Özelliklerinin Belirlenmesi. *International Journal Of Science Culture And Sport* , 623-633.
- Dağlar, G. (2016). 20. Yüzyılda Yaşanan Toplumsal Olayların Oluşturduğu Trendler ve Kadın Modasına Tematik Yansımalarının İncelenmesi. Ankara: Gazi Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Dirgar, E., & Kansoy, O. (2004). Giysi Konforu. *Tekstil ve Konfeksiyon Dergisi*, 61-64.
- Docherty, C. A., & Hann, M. (1993). Modanın Değişimi Üzerinde Etkili Olan Faktörler. *Tekstil ve Mühendis Dergisi*, 7(37), 22-27.
- Eraslan, Ş. (2014). Haleplibahçe Amazon Kraliçeleri Mozaigi: Sefhoris, Ouled Agla ve Apamea'nın Mozaikleriyle İkonografik İlişkisi. *The Journal of International Social Research*, 7(34), 456-465.
- Erhat, A. (2013). *Mitoloji Sözlüğü*. İstanbul: Rezim Kitabevi.
- Erol, F. (2011). Trend Öngörüsü ve Moda Dinamikleri. İstanbul: Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Fidan, S. (2011). Türk Kültüründe Askeri Giyim-Kuşam ve Asker Modası. *Milli Folklor*, 95-105.
- Fogg, M. (2014). *Modanın Tüm Öyküsü*. İstanbul: Hayalperest Yayınları.
- Frings, G. S. (2005). *Fashion From Concept To Consumer*. USA: Pearson Education .
- Hakko, C. (1983). *Moda Olgusu*. Ankara: Vakko Yayınları.

- Harvey, J. (2008). Giysiler, Renk ve Anlam. *Snat Dünyamız*.
- Jackson, T. (2007). The Proces Of Trend Evelop Mentleading To A Fashion Season. *Fashion Marketing*. içinde Burlington: Elsevier Ltd.
- Kabağaçlı, C. Ş. (2020). *Halikarnas Balıkçısı Anadolu Efsaneleri*. Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Kantaroglu, D. (2006). Tekstil ve Giysi Ürünlerinde Renk ve İşlev İlişkisi. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Keiser, S. J., & Garner, M. B. (2003). *Beyond Design*. New York: Fairchild Publications.
- Koca, E., Vural, T., & Koç, F. (2013). An evaluation of consumer tendencies towards hedonistic shoppingfor clothes. *International Association of Social Science Research*, 54-64.
- Kocabaş, A. D. (2014). Giysi Tasarımında Esinlenmenin ve Araştırmanın Yaratıcılığa Etkisi. *The Journal Of Academic Social Science Studies*, 471-487.
- Kolektif. (2013). *Geçmişten Günümüze Giyim Kuşam ve Stil Rehberi*. (D. Özen, Çev.) İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Komşuoğlu, Ş., & Seçkinöz. (1986). *Resim II- Moda Resmi ve Giyim Tarihi*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- Kuru, S., & Özdemir, G. (2009). *Genç Büyük Beden Tüketicisi Bayanların Gözlek-Bluzda Karşılaştıkları Model Kaynaklı Sorunların İncelenmesi*. 168-176: e-Journal Of New World Sciences Academy .
- Olgaç, P. (1981). *Moda Resmi*. İstanbul: Ya-Pa Yayıncılık.
- Onur, N. (2004). *Moda Bulaşıcıdır*. İstanbul: Epsilon Yayınları.
- Öndoğan, Z., & Öndoğan, E. (2021). *Moda ve Marka*. Ankara: İksad Yayınevi.
- Özüdoğru, Ş. (2011). Modern Sanat Akımları ve Moda. *İdil Dergisi*, 211-238.
- Pamuk, B. (2009). Giysi Moda Eğilimlerini Etkileyen Faktörler ve Bir Model Önerisi (1940-2007 Yılları Arası Basılı Yayında Uygulama). Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi.
- Reynold, W. (1968). Car and Clothing: Understanding Fashion Trends. *Journal Of Marketing*, 44-49.
- Shapiro, H. A. (1982). Amazons, Thracians, and Scythians. *Stevens Institue Of Technology*, 105-116.
- Sobol, D. J. (1999). *Yunan Mitolojisinde Amazonlar*. (B. Y. Çağlar, Çev.) Ankara: Öteki Ajans.
- Sproles, G. B. (1981). Analyzing Fashion Life Cycles: Principles And Perspectives . *Journal Of Marketing*, 116-124.
- Tansuğ, S. (2004). *Resim Sanatının Tarihi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Ünal, A. (2013). Amazonların Eski Anadolu Kökenleri Hakkında Yeni Kaynak ve Gözlemler. *Akdeniz Uygarlıkları Araştırma Dergisi* , 21-32.